

Sygn. akt VIII U 408/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 sierpnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca	sędzia Grażyna Łazowska
Protokolant	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2021 r. w Gliwicach

sprawy M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o umorzenie należności funduszu alimentacyjnego

na skutek odwołania M. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 21 stycznia 2021 r. **nr** (...)

1. oddala odwołanie;
2. przyznaje od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego J. O. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) powiększoną o podatek od towarów i usług 23% tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

(-) Sędzia Grażyna Łazowska

Sygn. VIII U 408/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 21 stycznia 2021r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. na podstawie art.68 ust.1 w związku z art. 63 ust.3 i 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych odmówił M. P. umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu (na dzień wpływu wniosku) w łącznej kwocie 20417,64 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony posiada majątek w postaci nieruchomości ponadto dokonuje dobrowolnych wpłat na zadłużenie względem wierzyciela alimentacyjnego ZUS. Ponadto w listopadzie 2021r. ubezpieczony osiągnie wiek uprawniający do ubiegania się o emeryturę. W tej sytuacji podjęcie decyzji o umorzeniu należności byłoby zaprzeczeniem celów, dla jakich ustanowiono instytucję prawną funduszu alimentacyjnego.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony wniósł o umorzenie należności z funduszu alimentacyjnego, gdy jest w ciężkiej sytuacji finansowej i ze względu na problemy zdrowotne. Pełnomocnik ubezpieczonego wniósł także o przyznanie mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oświadczając, że w żądanym zakresie pomoc prawna nie została opłacona w żadnej części.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od kwietnia 2000r. do kwietnia 2004r. organ rentowy wypłacał w zastępstwie ubezpieczonego M. P. (ur. (...)) świadczenia alimentacyjne z funduszu alimentacyjnego na rzecz A. i J. P..

Z tytułu wypłaty świadczeń alimentacyjnych ubezpieczony posiada zadłużenie wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego na kwotę 20 417,64 zł.

Ubezpieczony z zawodu jest technologiem budowlanym. Pracował z przerwami do około 2014/2015r. Wykonywał różne prace. Pracował jako technolog budowlany, palacz i każdą pracę, którą mu dano. Alimenty, które płacił fundusz, to były alimenty za córki. Ubezpieczony rozwiódł się w 2001r. i potem jeszcze przez sześć lat mieszkał z żoną i córkami. Wtedy zarabiał pracując na czarno. Ubezpieczony nie starał się o rentę. Na komisji ds. niepełnosprawności lekarze powiedzieli mu, że stan jego zdrowia nie jest taki, żeby uzasadniał przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy. W ostatnich 7 latach ubezpieczony nie podjął pracy. Ubezpieczony sprzedał mieszkanie w G. i zakupił mieszkanie w T. o powierzchni 34,82 m(2). Z tej przyczyny jest prowadzone postępowanie egzekucyjne przez Urząd Skarbowy w sprawie niezapłaconego podatku od wzbogacenia.

Ubezpieczony przed 30 laty przebył operację trepanacji czaszki. W zeznaniach wskazał, że operowana kość do tej pory się nie zrosła, gdy tworzą się tam rany otwarte. Aktualnie nie ma zaplanowanej drugiej operacji czaszki, bo lekarze odradzają mu tę operację, wskazują, że dopiero jak ubezpieczony będzie się bardzo źle czuł, to ma się zgłosić.

Ubezpieczony pobiera z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w T. zasiłek stały w wysokości 546,02 zł miesięcznie oraz otrzymuje zasiłki celowe na łączną kwotę 400 zł. Otrzymuje również dodatek mieszkaniowy w wysokości 152,47 zł. Jednocześnie miesięczne wydatki związane z opłatą czynszu i tytułem opłat eksploatacyjnych wynoszą odpowiednio 300 zł i 286,96 zł.

Ubezpieczony ma orzeczony umiarkowany stopień niepełnosprawności do 31 marca 2022r.

Ubezpieczony od maja 2018r. dokonał dobrowolnych wpłat fundusz alimentacyjny na łączną kwotę 1 450 zł. Ostatnią dobrowolną wpłatę dokonał 23 września 2020r. na kwotę 50 zł.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zawartej w aktach organu rentowego jak również zeznań ubezpieczonego (protokół elektroniczny z rozprawy z 27 sierpnia 2021r. czas 00:03:12 – 00:20:46).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego M. P. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.68 ust.1 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz.U. z 2020r., poz. 111 ze zm.) w szczególnie uzasadnionych przypadkach w związku z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów likwidator może umorzyć należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego.

Podkreślić należy, iż umorzenie należności może nastąpić tylko w szczególnie uzasadnionych wypadkach (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 października 2006r., II UK 77/06). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 3 lutego 2010 r. (sygn. akt I UK 270/09, LEX nr 585729), " szczególnie uzasadnione przypadki" związane z sytuacją zdrowotną lub

rodzinną zobowiązanego to sytuacje nadzwyczajne (wyjątkowe) powstałe w wyniku wypadku losowego, a w każdym razie istniejące niezależnie od zobowiązanego, w następstwie których jego sytuacja ulegnie takiemu pogorszeniu, że nie jest on w stanie na bieżąco spłacać swoich należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji. W orzecznictwie wskazuje się na takie szczególne okoliczności jak np. klęskę żywiołową, przewlekłą chorobę zobowiązanego, konieczność sprawowania opieki nad przewlekle chorym członkiem rodziny. Intencją ustawodawcy było, zatem umożliwienie umorzenia należności wyłącznie w sytuacjach absolutnie wyjątkowych. Zatem nawet trudna sytuacja materialna lub zdrowotna osoby ubiegającej się o umorzenie należności alimentacyjnych nie może być samoistną podstawą do wydania decyzji uwzględniającej wniosek, gdyż nie chodzi tutaj o przypadki "uzasadnione", ale "szczególnie uzasadnione", a więc takie, które mają charakter wyjątkowy, losowy, nietypowy. Są to, więc sytuacje nadzwyczajne, powstałe w wyniku zdarzenia niezależnego od zobowiązanego, w następstwie którego jego sytuacja uległa takiemu pogorszeniu, że nie jest on w stanie na bieżąco spłacać swoich należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z 3 lutego 2010r. I UK 270/09).

W ocenie Sądu w rozpoznawanej sprawie nie zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności w rozumieniu powołanego na wstępie przepisu przemawiające za umorzeniem ubezpieczonemu należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego. Ubezpieczony jest właścicielem nieruchomości w T., którą zakupił po sprzedaży swojego wcześniejszego mieszkania. Jak wynika z materiału dowodowego uiszcza dobrowolnie wpłaty na fundusz alimentacyjny – ostatnia taka wpłata została zarejestrowana we wrześniu 2020r. Okoliczność, że ubezpieczony nie pracuje nie przemawia za umorzeniem należności w sytuacji, gdy ubezpieczony nie wykazał, że ze względu na stan zdrowia nie może podjąć pracy. Ubezpieczony nie ma ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy i jak wynika

z jego zeznań, nie starał się o takie świadczenie, gdyż lekarze badający go dla potrzeb orzekania o niepełnosprawności stwierdzili, że stan zdrowia nie uzasadnia uznania go za osobę niezdolną do pracy w sensie rentowym. Zresztą, Sąd zwraca uwagę, że nawet orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy, o której mowa w art.12 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2021r., poz.251) nie oznacza, że nie można wykonywać pracy zawodowej, bowiem w tym przypadku niezdolność taka wskazuje na znaczne ograniczenie do wykonywania pracy odpowiadającej posiadanym kwalifikacjom zawodowym. Odnośnie kolejnej operacji trepanacji czaszki, gdy pierwszą taką operację ubezpieczony przeszedł 30 lat temu, to ubezpieczony wskazał, że terminu takiej operacji nie ma zaplanowanego, bowiem lekarze odradzają mu taką operację i przewidują jej przeprowadzenie tylko w sytuacji bardzo złego samopoczucia. Wreszcie, Sąd miał na uwadze, że ubezpieczony w listopadzie 2021r. osiągnie wiek emerytalny i zostanie mu przyznana emerytura, a zatem istnieje obiektywna możliwość sukcesywnej spłaty zadłużenia.

Podkreślić należy, że fakt, iż sytuacja finansowa ubezpieczonego jest trudna nie uzasadnia nie płacenie alimentów i nie stanowi szczególnie uzasadnionej okoliczności przemawiającej za umorzeniem należności. Z art.133§1 k.r.o. wynika, że rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie. Obowiązek alimentacyjny mieści się w katalogu obowiązków troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka nałożonych na rodziców. Trudna sytuacja materialna i życiowa rodziców nie zwalnia ich od obowiązku świadczenia na potrzeby dzieci. Rodzice obowiązani są dzielić się z dziećmi nawet bardzo szczupłymi dochodami (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2000r., I CKN 1538/99).

W konsekwencji takiego stanowiska Sąd stwierdził, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa i z mocy art.477¹⁴ § k.p.c. odwołanie oddalił jako bezzasadne.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd orzekł na podstawie §15 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tj. Dz.U. z 2019r., poz.68) przyznając je w wysokości podwójnej przewidzianej stawki dla tego typu spraw powiększonej o podatek od towarów i usług 23%, zgodnie z §4 ust.3 ww. rozporządzenia.

(-) sędzia Grażyna Łazowska